UDSKRIFT AF PROTOKOLLEN
FOR
OVERTAKSATIONSKOMMISSIONEN
FOR NORD- OG VESTSJÆLLAND

Forretningen d. 14. september 2017
TS82001-00027

Krav om erstatning mod Halsnæs Kommune vedrørende påstået manglende vedligeholdelse af vandløb nr. 2 og 3 (Navn **Vandløb og** Navn **Vandløb).**

Torsdag d. 14. september 2017 afholdt Overtaksationskommission for Nord- og Vestsjælland forretning.

Til stede var formanden for kommissionen, kontorchef, cand.jur. Bo Tarp og medlemmerne af kommissionen Henrik Tage Carlsen, Knud Birk Iversen, Erling Rørdam og Tue Tortzen.

Protokollen førtes af kommissionens sekretær, fuldmægtig cand.jur. Caroline Signe Borg Petersen.

Sagkyndig Kristian Vestergaard var mødt med henblik på at bistå kommissionen.

For og med Halsnæs Kommune mødte advokat Kenneth Bodén Andersen. Fra kommunen deltog chefen for Miljø og Teknik, Sune Schou, samt landskabsarkitekt Stine Holm.

For og med ejeren af den berørte ejendom, Lodsejer , mødte advokat Trine Irmang Østengaard. Endvidere mødte planteavlskonsulent Claus Skov Madsen, godsejer Person 2 , tidligere formand i pumpelaget, Person 3 og forhenværende vejformand i det tidligere Hundested Kommune, Person 3 , som alle var indkaldt af Trine Irmang Østengaard som vidner til belysning af sagen.

Forretningen indledtes med besigtigelse kl. 08:30 på ejendommen, Adresse 1 , 3390 Hundested.

Forretningen henlagdes herefter til et af kommunen anvist lokale på Rådhuset i Frederiksværk.

Planteavlskonsulent Claus Skov Madsen har ved brev af 12. december 2012 indbragt den af Taksationskommissionen for Nordsjælland I og II afsagte kendelse af 22. august 2012 (meddelt parterne ved brev af 20. november 2012) for Overtaksationskommissionen. Ankebegæring, udskrift af Taksationskommissionens kendelse og øvrige sagsakter for Taksationskommissionen og

Overtaksationskommissionen, herunder klagers processkrift af 4. juli 2017 med bilag, indklagedes indlæg af 24. august 2017 med bilag og indklagedes juridiske materialesamling af 31. august 2017, var fremlagt.

Taksationskommissionen har afsagt følgende kendelse:

Vedligeholdelsen af vandløb 2 og 3 skal ske i henhold "Fællesregulativ for offentlige vandløb i Hundested Kommune" vedtaget den 30. september 2002.

Af regulativets afsnit 8 fremgår indledningsvis at "Regulativets forskrifter skal være overholdt på kontroltidspunktet, hvorfor den regulativmæssige vandføringsevne kan være mindre i de mellemliggende perioder. Regulativet er ikke nogen garanti mod oversvømmelse. "

Af regulativets pkt. 8.1. fremgår, at grødeskæring i de omhandlede vandløb 2 og 3 skal ske 2 gange årligt, første gang i perioden 1. juni til 31. juni og anden gang i perioden 1. august til 15. oktober. Der er endvidere i pkt. 8.2 åbnet mulighed for, at der på "problemstrækninger" vil kunne foretages op til 3 grødeskæringer årligt med start allerede d. 15. april, såfremt der skulle vise sig behov herfor. Der er ikke i regulativet nærmere anført, hvad der definerer en "problemstrækning".

To af kommissionens medlemmer finder ikke, at de omhandlede vandløb har karakter af "problemstrækninger". Ved vurderingen heraf lagde disse to medlemmer vægt på Naturstyrelsens definition af blødbundsvandløb som problemvandløb sammenholdt med oplysningerne om gennemstrømningen i de omhandlede vandløb. Disse medlemmer fandt det efter åmandsrapporten og forklaringerne om den aktuelle grødeskæring godtgjort, at kommunen havde overholdt regulativets bestemmelser om grødeskæring. Kommunen findes herefter ikke at have handlet ansvarspådragende ved vedligeholdelsen af vandløbene, hvis oversvømmelse findes at måtte tilskrives den ekstraordinære nedbørsmængde i sommeren 2007. Herefter, og da kommunen endvidere ikke findes at have tilsidesat de generelle vedligeholdelsesbestemmelser i vandløbsloven, stemmer disse medlemmer for at frifinde kommunen for lodsejerens erstatningskrav.

Et medlem af kommissionen finder de af Person 3 og Person 2 afgivne forklaringer, at vandløbene udgør "problemstrækninger", og at kommunen ved tilsynet den 14. maj 2007 udøvede et fejlskøn, da man ikke fandt ekstraordinær grødeskæring nødvendig. Herefter, og da der forløb lang tid mellem lodsejerens klage d. 2. juli 2007 til grødeskæring påbegyndtes d. 16. juli 2007, findes kommunen at have handlet ansvarspådragende overfor lodsejeren. Dette medlem stemmer derfor for at tilkende lodsejeren erstatning.

Der afsiges kendelse efter stemmeflertallet.

Efter sagens art og karakter skal hver part bære egne sagsomkostninger.

Thi bestemmes:

Halsnæs Kommune skal ikke betale erstatning til Lodsejer .

Halsnæs Kommune betaler omkostninger ved Taksationskommissionens behandling af sagen efter nærmere opgørelse.

Advokat Trine Irmang Østengaard nedlagde på vegne af Lodsejer principalt påstand om, at indklagede tilpligtes at betale kr. 26.574,93 med tillæg af sædvanlig procesrente fra sagens anlæg den 12. marts 2008 til betaling sker; subsidiært om, at indklagede tilpligtes at betale et efter Overtaksationskommissionen fastsat mindre beløb end det principalt påstævnte med tillæg af sædvanlig procesrente fra sagens anlæg til betaling sker. Trine Irmang Østengaard nedlagde endelig påstand om, at indklagede tilpligtes at betale klagerens sagsomkostninger for begge instanser.

Trine Irmang Østengaard anførte til støtte for de nedlagte påstande, at

- Halsnæs Kommune har vedligeholdelses- og tilsynsforpligtelsen for så vidt angår vandløb nr. 2 og 3 i h.t. Fællesregulativ for offentlige vandløb i Hundested Kommune af 30. september 2002,

- Halsnæs Kommune, trods regulativets indhold og vandløbets åbenbare behov for grødeskæring, har undladt at foretage dette behørigt og rettidigt,

- Halsnæs Kommune, på trods af klagerens gentagne henvendelser og opfordringer til grødeskæring i juli 2007, ikke foretog grødeskæring i umiddelbar forlængelse heraf, men for så vidt angår vandløb nr. 2 først den 26. august 2007 og for så vidt angår vandløb nr. 3 den 21. juli 2007,

- indklagede til trods for, at regulativets pkt. 8.2 hjemler grødeskæring tre gange årligt med start allerede den 15. april, når der som her er tale om en "problemstrækning", undlod at foretage behørig og rettidig grødeskæring,

- de som sagens bilag 7 fremlagte fotos optaget i juli 2007 dokumenterer, at vandløbet på dette tidspunkt var fuldstændig tilgroet,

- indklagede bevidst har nedprioriteret området,

- Halsnæs Kommune af de ovenfor anførte grunde har handlet ansvarspådragende ved ikke at foretage den i regulativet foreskrevne vedligeholdelse rettidigt, og ved ikke at føre det påkrævede tilsyn,

- klagerens tab er en adækvat og kausal følge af indklagedes manglende vedligeholdelse og ved ikke at føre fornødent tilsyn, og at

- indklagede på denne baggrund er forpligtet til at erstatte klageren dennes tab, opgjort til kr. 26.574,93, hvortil kommer procesrente fra sagens anlæg den 12. marts 2008 til betaling sker.

Det påstævnte beløb fremkommer således:

Høsttab matr. 1 : Vårhvede

Høstudbytte 2003, jf. **bilag 11** afregning	Virksomhed 1	28.589 kg
Høstudbytte 2007, jf. **bilag 12** afregning	Virksomhed 2	19.464 kg
Difference (mindre udbytte) i alt		9.125 kg

Høsttab 2007 (1,80 kr. pr. kg) 9.125 x 1,80 **16.425,00 kr.**

Høsttab matr. 2 : Maltbyg
Mindre udbytte 2007, jf. **bilag 13** afregning Virksomhed 1
14.11.06, og klagerens skrivelse
fremlagt som bilag 6 7.000 kg

Høsttab 2007 (1,15 kr. pr. kg) 7.000 x 1,15 **8.050,00 kr.**

Erstatning for elforbrug for udpumpning af vand
fra drænsystem på matr. 1 **2.099,93 kr.**

I alt kr. **26.574,93 kr.**

Det opgjorte høsttab er foretaget i forhold til udbytte i 2003, hvor klageren havde den samme afgrøde og det samme areal som i 2007.

Trine Irmang Østengaard foretog herefter afhøring af ejeren af den berørte ejendom, Lodsejer , og af de hende indkaldte vidner, planteavlskonsulent Claus Skov Madsen, godsejer Person 2 , tidligere formand i pumpelaget, Person 3 og forhenværende vejformand i det tidligere Hundested Kommune, Person 3 .

Lodsejer forklarede, at der er tale om et vandløb med et meget lille fald (0,3 promille). Dette betyder, at hvis der ikke bliver grødeskåret til tiden, kan drænet ikke fungere. Før kommunesammenlægningen var forholdene vedrørende kommunens vedligeholdelse heller ikke gode. Her måtte han selv foretage oprensning af vandet. Den sammenlagte kommune gjorde heller ikke noget i 2007. Dengang henvendte han sig han sig til kommunen sidst i juni måned, da vandløbene var meget tilgroede. Der var ingen reaktion fra kommunens side. Nedbøren startede i juni, men der kommer kraftigt regnskyl den 4. juli. Det er her oversvømmelsen sker. På et tidspunkt blev kommunen nødt til at leje materiel til grødeskæringen af skoventreprenør Person 3 . Den 12. juli fik han imidlertid at vide, at materiellet var gået i stykker. På det tidspunkt var brinkerne og lidt af anlægget slået, men bunden var der ikke gjort noget ved. Det fremgår også af fotografierne. Oversvømmelserne betød, at hans afgrøder visnede og gik ud. Der blev ikke grødeskåret før omkring d. 16, 17, 18. juli 2007, da der blev indlejet en ny maskine.

Planteavlskonsulent Claus Skov Madsen, der dengang var rådgiver for brinkejerne, oplyste, at han gjorde indsigelse mod regulativet i forbindelse med høringen ved ændringen i 2002, særligt for så vidt angår risikoen for områder med flade strækninger som Lodsejer s marker. Dette førte til, at der blev åbnet mulighed for at foretage en tredje grødeskæring ved "problemstrækninger". Efter hans opfattelse er der tale om en problemstrækning/et problemvandløb, når vandløbets fald kun er på 0,3 mm. Grødens betydning er således større i et område med svagt fald, da den er med til at fastholde

vandet. Arealet på matr. 1 havde et meget velfungerende dræningssystem, men det virkede ikke, da vandløb 3 havde en alt for høj vandstand. Claus Skov Madsen forklarede, at han besigtigede arealet i løbet af sommeren 2007, hvor han konstaterede, at vandløbsvedligeholdelsen var dårlig. Det begyndte at regne omkring d. 15. -16. juni. Efterfølgende kom der jævnligt nedbør. Både regn og storm kulminerende med regnhændelsen d. 4. juli 2007. Hvis man sammenligner med forholdene ved Nødebohuse pumpekanal, var der ingen oversvømmelser dér, da der var grødeskåret proaktivt.

Godsejer Person 2 bekræftede, at vandløb 2 og 3 må betragtes som problemvandløb på grund af det meget ringe fald, som giver stillestående vandløb med blød bund. Førhen rensede man ikke mekanisk. Dengang blev folk sendt ned i vandløbet med livline for at foretage oprensning. Det var før man kunne køre på brinken med maskinel. Det fortæller lidt om at der er tale om en atypisk bund.

Person 3 , tidligere var formand i pumpelaget, oplyste, at han havde været på arealet ved Lodsejer s mark dagen efter regnhændelsen og kunne konstatere, at afstrømningen var 0. Han kan til fulde bekræfte, at der er tale om et problemvandløb. Sådanne vandløb kræver, at man er påpasselig med at grødeskære for at holde afstrømningen i orden.

Person 3 , der var ansat i Hundested Kommune fra 1980 til 2006, oplyste, at han førte tilsyn med de to vandløb. Efter hans opfattelse er vandløbsstrækningerne ved Lodsejer s marker problemstrækninger. I de 26 år han var ansat, var det altid de samme steder, der var problemer med.

Trine Irmang Østengaard anførte, at det forhold, at der er et regulativ, hvis indhold indklagede som vandløbsmyndighed er forpligtet til at overholde, naturligvis ikke i sig selv en garanti mod oversvømmelse. Det er jo ikke således at vandløbet er dimensioneret til at kunne aftage enhver regnhændelse. Og det er heller ikke det, der gøres gældende i denne sag. Det gøres derimod gældende, at oversvømmelsen af klagerens marker ikke ville have forårsaget den skete skade, hvis indklagede havde udført sit tilsyn behørigt og foretaget den i regulativet foreskrevne grødeskæring.

Som skærpende omstændighed gjorde Trine Irmang Østengaard gældende, at både vandløb 2 og vandløb 3 er såkaldte problemvandløb, for hvilke regulativet åbner op for, at der kan foretages 3 årlige grødeskræringer med start allerede den 15. april. De afgivne forklaringer for kommissionen understøtter klart, at de omhandlede vandløb er problemvandløb.

Indklagede kan ikke med henvisning, at det i en udgivelse fra Miljøministeriet om retningslinjer for udarbejdelse af indsatsprogrammer, som er en helt generel beskrivelse af, at blødbundsvandløb er en form for problemvandløb udlede, at omhandlede vandløb omvendt ikke skulle være problemvandløb.

I relation til det springende punkt om forståelsen af ”problemstrækninger” eller ”problemvandløb” må det således konstateres, at indklagede har foretaget et fejlskøn ved ikke behørigt og rettidigt at bringe hjemlen til ekstraordinært grødeskæring i anvendelse - trods åbenbart behov herfor.

Advokat Kenneth Bodén Andersen nedlagde påstand om stadfæstelse af Taksationskommissionens kendelse. Til støtte herfor henviste han til sit tidligere udarbejdede indlæg af 21. juli 2014 (materialesamlingen side 114ff).

Kenneth Bodén Andersen konstaterede, at der er enighed om, at et vandløb ikke skal kunne aflede enhver vandmængde. Regulativet er således ikke nogen garanti mod oversvømmelse – som også anført af Trine Irmang Østengaard.

Det, der skal foretages, når man er en kommune, er beskrevet meget klart i pkt. 8.2 i regulativet.

Der synes at være en række misforståelser i sagen. Den første misforståelse er, som anført af klager, at der skulle være *pligt* til at foretage grødeskæring to gange årligt. Hvis der var et retskrav på dette, ville alting være ganske simpelt. Det, kravet går på, er derimod, at der to gange årligt skal foretages en behovsvurdering. På baggrund af bilag E, som er åmandsrapporten, kan man med ro i sindet konstatere, at man har foretaget behovsvurdering på de centrale steder. Ved udarbejdelsen af det nuværende regulativ blev det fastsat, at grødeskæringsbehovet fremover skal vurderes op til to gange årligt og ikke som tidligere mindst tre gange årligt. Denne ændring var båret af miljøhensyn.

Den anden misforståelse er, at kommunen udelukkende skal fokusere på oprensningsspørgsmålet. Kommunen skal således varetage en række forskellige hensyn, herunder landbrugsforhold *og* miljøforhold. Disse gør, at man ikke kan rense op i tide og utide.

Den tredje misforståelse er, at det er *landmanden*, der skal vurdere, hvad der er problemstrækninger. Dette er ikke rigtigt. Det er kommunen, der har forpligtelserne i henhold til regulativet. Det er ikke sådan, at hvis kommunen modtager et brev om, at der er en problemstrækning, så er det ansvarspådragende for kommunen, hvis den ikke gør noget ved sagen. Det er kommunens prærogativ at foretage den vurdering. Det har kommunen gjort, og kommune har vurderet, at det ikke har været nødvendigt at foretage oprensning på dette tidspunkt. Derudover er det klagerens bevisbyrde, at der skulle være udøvet fejlskøn af kommunen. Denne bevisbyrde er ikke blevet løftet.

Man kan af månedsoversigterne fra DMI over nedbørsmængder juni og juli 2007 (Bilag A og B; s. 122-24), sammenholdt med de normale nedbørsmængder, konstatere, at der har været tale om helt ekstreme mængder nedbør. Det er således dette forhold, der har forårsaget oversvømmelserne.

Kenneth Bodén Andersen gjorde sammenfattende gældende, at klageren ikke har bevist, at Halsnæs Kommune har handlet ansvarspådragende. Klageren har heller ikke bevist, at afgrødetab skyldtes de påståede ansvarspådragende forhold. Det er således kommunens opfattelse, at tabet hovedsageligt kan henføres til de helt ekstraordinære store nedbørsmængder i 2007.

Efter gennemgang af fremlagte fotos og opfølgende spørgsmål og svar fratrådte parterne.

Overtaksationskommissionen afsagde efter drøftelse og votering følgende

KENDELSE

Overtaksationskommissionen lægger til grund, at Fællesregulativ for Offentlige Vandløb i Hundested Kommune af 30. september 2002 regulerer Halsnæs Kommunes vedligeholdelse af de i sagen omhandlede vandløb.

Regulativet fastsætter følgende i pkt. 8.2 (*Behovet for grødeskæring*):

"Behovet for grødeskæring vurderes generelt 2 gange om året indenfor perioden 1. juni til 15. oktober, jf. *tabel 8.1.1 Grødeskærings- og oprensningsterminer m.v.*

På "problemstrækninger" vil der, såfremt der viser sig behov derfor, kunne foretages op til 3 grødeskæringer med start den 15. april. Såfremt de i B-delens *tabel 3.1 Teoretisk skikkelse og strømrendebredde* for de enkelte vandløb ikke er overholdt, slås i den anførte bredde.

På strækninger med begrænset grødevækst kan grødeskæring undlades."

Kommissionen bemærker, at bestemmelsen ikke er formålstjenlig i relation til håndtering problemstrækninger, dels fordi "problemstrækninger" ikke er nærmere defineret, dels fordi der – såfremt vandløbet konkret måtte blive vurderet som sådant – herudover skal foretages en vurdering af "behovet" for 3 grødeskæringer. For så vidt angår den konkrete administration af bestemmelsen burde kommunen, efter kommissionens opfattelse, have været langt mere opmærksom på de omhandlede vandløb, der efter de foreliggende oplysninger må anses for problemvandløb.

Kommissionen er dog samtidig af den opfattelse, at der ikke kan sluttes fra, at såfremt en ekstra grødeskæring var blevet foretaget, var der ikke sket nogen oversvømmelse. Der var, som det er blevet dokumenteret, tale om ekstreme nedbørsmængder, som ville kunne have ført til oversvømmelse af markerne, uanset om der var foretaget fuldstændig/optimal grødeskæring.

Kommissionen finder således ikke, at bevisbyrden for kommunens ansvar i relation til den stedfundne oversvømmelse er blevet løftet af klager.

Taksationskommissionens afgørelse stadfæstes herefter med de nævnte bemærkninger.

Herefter

b e s t e m m e s:

Halsnæs Kommune skal ikke betale erstatning til Lodsejer .

Hver part betaler deres egne sagsomkostninger.

Kommunen betaler omkostningerne ved sagens behandling for Overtaksationskommissionen.

Bo Tarp

Erling Rørdam **Henrik Tage Carlsen**

Knud Birk Iversen **Tue Tortzen**

Udskriftens rigtighed bekræftes
Viborg den 8. november 2017

f. Caroline Signe Borg Petersen

Klagevejledning:
Ovenstående afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Eventuelt søgsmål vedrørende sagen skal i henhold til 121, stk. 1 i lov om offentlige veje anlægges mod modparten i sagen inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.